

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo

Lilleaker 28. januar 2010

Merknader til NVE sin gjennomgang av den samlede reguleringen, jf. notat til OED av 20.01.10

Småkraftforeninga vil kun kommentere endringsforslagene i kapittel 6 Anleggsbidrag

Sammendrag

- En del av mandatet gitt av Stortinget var å vurdere mulighetene for reduserte anleggsbidrag for fornybar energiproduksjon. NVE har foretatt en slik vurdering men har gir likevel en motsatt anbefaling, nemlig en utvidet adgang til å kreve anleggsbidrag.
- Den overordnede målsetningen om ”samfunnsøkonomisk lønnsomhet” mangler helt sentrale politiske målsetninger. Begrepet må, om det skal legges til grunn for nettpolitikken, utvides slik at distriktpolitiske, klimapolitiske, næringspolitiske og ikke minst forsyningssikkerhetsmessige forhold inntas i begrepet.
- Det vil være svært krevende å beregne et korrekt anleggsbidrag dersom ordningen utvides til å inkludere investeringer i det maskede nettet.
- Det er forbruket som skaper etterspørselen etter knapphetsgodet ny fornybar energi, og som dermed også må ta kostnadene ved nettilknytning og nettutbygging for øvrig.

Bakgrunn

Småkraftforeninga vil innledningsvis minne om at gjeldende politikk ønsker en økt utbygging av småskala vannkraft, noe som er nedfelt i blant annet Soria Moria 1 erklæringen, i klimaforliket og senere også i en rekke uttalelser fra regjeringen. Det er også verdt å merke seg at alle opposisjonspartiene også ønsker økt produksjon av ny fornybar energi, småkraft inkludert.

Et sentralt vurderingselement er at anleggsbidragsreglene skal bidra til at de samfunnsmessige mest rasjonelle (lønnsomme) prosjektene realiseres først. Samfunnsmessig økonomisk rasjonalitet ligger således til grunn for NVEs gjennomgang og anbefaling. Småkraftforeninga mener imidlertid at så lenge definisjonen på samfunnsmessig økonomisk rasjonalitet utelater en rekke sentrale elementer, så må enten NVE vektlegge dagens definisjon mindre eller helst endre definisjonen slik at den inkluderer de mest sentrale energipolitiske målsetningene.

I forhold til småkraftutbygginger må da distriktpolitiske hensyn så som bosetting, lokal verdiskapning og sysselsetting inntas. Det samme må klimapolitiske hensyn så som økt fornybar

energibruk og produksjon i Norge og i Europa. Til sist må også småkraftens rolle i forsyningssikkerheten inntas i definisjonen.

Så lenge disse tre overordnede politikkområdene er utelatt fra definisjonen ”samfunnsmessig økonomisk rasjonalitet”, så kan man heller ikke knytte forslag til nye anleggsbidragsregler opp mot en ufullstendig overordnet målsetning som ikke hensyntar de gjeldende politikkområdene.

Anleggsbidrag som lokaliseringsmekanisme

NVE skriver at anleggsbidrag gir prissignaler om kostnader ved etableringer, herunder signaler om hvor det er mest lønnsomt å lokalisere seg.

Fornybar energi er et knapphetsgode. Det er vassdragets beliggenhet som bestemmer lokaliseringen. I motsetning til for eksempel vindmøller, er det vanskelig å styre etableringen ut fra nettsituasjonen alene. Småkraftens rolle i blant annet distriktspolitikken, tilsier at man bør unngå å innføre en etableringsstopp i enkelte områder noe som vil få betydelige konsekvenser for lokal verdiskapning m.v.

Å nytte et anleggsbidrag som et lokaliseringsinstrument er også en avsporing siden en rangering av småkraftprosjektene ut fra størrelsen på tilknytningskostnadene blir lite relevant når vi trenger å realisere et stort antall prosjekter for å nå fornybarmålene og en tilfredsstillende forsyningssikkerhet til forbruker.

Hvem utløser nettinvesteringene?

I forbindelse av endringene i energiloven nylig skrev NVE følgende:

”Utvidelsen av nettselskapenes tilknytningsplikt nødvendiggjør etter NVEs vurdering en utvidelse av nettselskapenes rettigheter til å kreve anleggsbidrag for nødvendige investeringer av den eller de som utløser investeringene”.

Småkraftforeninga føler dermed at NVE snur tingene på hodet. Det er ikke småkraftprodusentene som utløser behovet for nettinvesteringer. Det er det den økte etterspørselen etter fornybar energi som gjør. Det vil i en slik sammenheng ikke være urimelig at det er forbruket som bør belastes nødvendige nettinvesteringer.

Gjeldende politikk er som nevnt å stimulere til ny fornybar produksjon og samtidig å spare mest mulig forbruk. Da blir det feil å skjerme forbruket mot økte nettkostnader. Det vil ikke stimulere sparing. Tilsvarende vil ikke økte nettkostnader for produsent stimulere til økt produksjon.

NVE sin gjennomgang kan tyde på at nettselskapene har fått gjennomslag for at forbruket skal skjermes når nettet må bygges ut/forsterkes. Småkraftforeninga vil imidlertid minne om at all produksjon skjer som et resultat av et forbruk, og som for de fleste andre varer er det forbruker som må betale for frakten, det være seg matvarer, klær eller strøm.

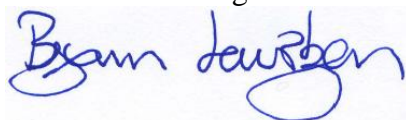
Fornybar energi er en mangelvare i hele verden. Dette gjelder også i Europa som det norske el-markedet er en del av. EUs nylig vedtatte fornybardirektiv inneholder svært ambisiøse målsetninger hvor forbruket skal dreies radikalt over til fornybar klimanøytral energi. Etterspørselen etter fornybar energi forventes derfor å øke kraftig i årene som kommer.

Som alltid er det den samlede effekten av ulike virkemidler som utgjør rammevilkårene. Det har således liten effekt hvis en rammebetingelse isolert sett er positiv, hvis en annen er tilsvarende negativ. Det er dette som er forholdet mellom den nylige bestemte investeringsplikten og de nye reglene om anleggsbidrag. Det er en reell fare for at investeringsplikten uthules og pulveriseres av mulighetene til å kreve høyere anleggsbidrag. ”Retten til nett” kan således utvikle seg til å bli en rett uten reelt innhold.

Småkraftforeninga vil samtidig advare mot å innføre et utvidet regleverk da det vil innebære at færre småkraftverk blir realisert med de konsekvenser det vil få for verdiskapningen i distriktene, mulighetene til å nå klimamålsetningene og ikke minst for forsyningssikkerheten i Norge.

Stortinget ønsket i utgangspunktet å utrede en modell med reduserte anleggsbidrag og en sontring mellom forbruk og produksjon. Småkraftforeninga registrerer at NVE anbefaler det motsatte. Småkraftforeninga mener videre at OED bør arbeide videre med en modell hvor ny småkraftproduksjon tilknyttes nettet uten anleggsbidrag.

Med vennlig hilsen

Bjørn Lauritzen
Daglig leder Småkraftforeninga